

امروز سالروز وفات پروین اعتصامی است

رخشندهٔ [اعتصامی](#) معروف به [پروین اعتصامی](#) در 25 اسفند 1285 خورشیدی برابر با 17 مارس 1907 میلادی در شهر تبریز به دنیا آمد. پدرش یوسف اعتصامی آشتیانی (اعتصام الملک) از رجال نامی و نویسندگان و مترجمان مشهور اواخر دورهٔ قاجار بود و در آن زمان ماهنامه ادبی «بهار» را منتشر می‌کرد. مادرش اختر فتوحی فرزند میرزا عبدالحسین ملقب به مُقَدِّم العِدَاله و متخلص به «شوری» از واپسین شاعران دوره قاجار، اهل تبریز و آذربایجان بود.

وی تنها دختر خانواده بود و چهار برادر داشت. در سال هزار و دویست و نود و یک در حالی که کودکی بیش نبود با خانواده به تهران آمد. از این رو پروین از کودکی با مشروطه خواهان و چهره های فرهنگی آشنا شد و ادبیات را در کنار پدر و از استادانی چون دهخدا و ملک الشعرای بهار آموخت. در دوران کودکی، زبان های فارسی و عربی را زیر نظر معلمان خصوصی در منزل آموخت. پایان نامهٔ تحصیلی خود را از مدرسهٔ آمریکایی تهران گرفت و در همانجا شروع به تدریس کرد.

نوزده تیر ماه 1313 با پسر عموی پدرش فضل الله همایون فال [ازدواج](#) کرد و چهار ماه پس از عقد ازدواج به کرمانشاه، خانه شوهر رفت. پیوند زناشویی وی با پسر عمویش که رئیس شهربانی کرمانشاه بود و اخلاقی نظامی داشت و با روحیات شاعرانه پروین سازگار نبود بیش از دو و نیم ماه دوام نداشت.

وی پس از جدایی از همسر، مدتی کتابدار کتابخانهٔ دانشسرای عالی بود. دیوان اشعار وی بالغ بر 2500 بیت است. وی در پانزدهم فروردین 1320 شمسی به علت ابتلا به حصبه درگذشت و در [حرم فاطمه معصومه \(س\)](#) در قم در مقبرهٔ خانوادگی به خاک سپرده شد.

شعری که بر روی سنگ مزارش نوشته شده:

اختر چرخ ادب پروین است
هر چه خواهی سخنش

سائل فاتحه و یاسین

اینکه خاک سیهش بالین است
گر چه جز تلخی ز ایام ندید
شیرین است
صاحب آنهمه گفتار امروز

است

دوستان به که ز وی یاد کنند
غمگین است

خاک در دیده بسی جان فرساست
بیند این بستر و عبرت گیرد
بین است

هر که باشی و ز هر جا بررسی
آدمی هر چه توانگر باشد
مسکین است

اندر آنجا که قضا حمله کند
تمکین است

زادن و کشتن و پنهان کردن
است

خرم آنکس که در این محنت گاه

دل بی دوست دلی

سنگ بر سینه بسی سنگین است
هر که را چشم حقیقت

آخرین منزل هستی این است
چون بدین نقطه رسید

چاره تسلیم و ادب

دهر را رسم و ره دیرین

خاطری را سبب تسکین است